

Strokovni list za povzdigo gostilničarskega obrta.

Glasilo „Osrednje zveze gostilničarskih zadrug na Slovenskem“.

List izhaja 25. vsakega meseca.

Za člane v „Deželni zvezi“ včlanjenih zadrug stane list celoletno D 6.—. Sicer stane list celoletno D 7.—, polletno D 3'50, četrtletno D 2.—; posamezne številke 1 Din.

Cena inseratom: 1/48 strani D 1.—, pri večkratnih objavah popust.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani, Gospodarska cesta št. 16.

Strankam je uredništvo na razpolago vsak dan od 8.—18. ure.

Rokopisi se ne vračajo. Rokopise in objave je pošiljati do 20. vsakega meseca, s tem dnem se uredništvo zaključ.

Št. 3.

V Ljubljani, 25. marca 1922.

Leto IX.

Vabilo na

XXXI. redni občni zbor

zadruga gostilničarjev, kavarnarjev itd. v Ljubljani, ki se bo vršil dne 29. marca 1922 v prostorih g. Kavčiča na Privozu ob 2. popoldne po sledečem dnevnem redu:

1. pozdrav,
2. čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora,
3. letno poročilo o delovanju zadruga v preteklem letu,
4. poročilo o računskem zaključku in poročilo preglednikov računov,
5. proračun za tekoče leto in sklepanje o pokritju proračunjenih stroškov,
6. volitve:
  - a) načelnika,
  - b) osem odbornikov in štirih namestnikov,
  - c) dveh pregledovalcev računov,
7. raznoterosti.

Nato se bo vršil istotam ob 3. uri popoldne.

občni zbor bolniške blagajne članov zadruga po sledečem dnevnem redu:

1. letno poročilo,
2. poročilo o računskem zaključku in poročilo pregledovalcev računov.
3. sprememba pravil bolniške blagajne v toliko, da se bodo sprejeli v zavarovanje tudi pripadniki zadruga,
4. slučajnosti.

OPOMBA: Z ozirom na veliko važnost zadeve bolniške blagajne, se opozarja vsakdo posebej, da se mora udeležiti občnega zbora, ker se bo sicer vsak, kdor bi brez tehtne opravičbe izostal, kaznoval po § 24 zadrughih pravil. Vabite se torej, udeležiti se tega občnega zbora vsi brez izjeme polnoštevilno.

V Ljubljani, dne 20. marca 1922.

Franjo Kavčič,
i. z. načelnik.

Upanje na preokret v gospodarski politiki.

Na hud odpor je naletela naredba finančnega ministra o regulaciji deviznega prometa in barantije z valutami. In mahoma se je pojavilo odkritje, kje tiči največji vzrok nizkega kurza našega denarja, in s tem v zvezi neznosna draginja vseh življenjskih potrebščin kakor drugih proizvodov. Banke, verizniki in tlhopapstvo je bilo s to naredbo zadeto v glavo. Banke in borze so stopile v stavko in napovedale finančnemu ministru odločen boj do skrajnosti. Finančni minister je izdal najprej celo vrsto naredb, s katerimi je preuredil valutni in devizni promet in nato obširno prepoved uvoza luksusnega blaga. Razen tega se razpravlja že delj časa o reviziji izvoznih carin na živila in nekatere industrijske surovine v svrhu zaščite domačih interesov. Ako bo finančni minister ta boj z bankami in z borzami vzdržal in tudi ne podlegel tisti beograjski čaršiji, ki je navlekla na milijarde malovrednega blaga skupaj po visokem kurzu tuje valute, in ne bo dal valutne in devizne trgovine zopet bankam v roke, utegne nastati v naši gospodarski politiki precejšen preobrat na bolje. Da je finančni minister s temi naredbami ubil najhujšega gada in vampirja, ki pije kri ljudstva, je jasno in dokazano s tem, da so vse banke in borze skočile kvišku in jele grmeti proti tem določbam.

Ni čuda, pogledjmo le nekoliko nazaj, kako rastejo banke od prevrata sem po celi kraljevini, kakor gobe v jeseni. Vse je v milijonih. V Ljubljani je kar v vsaki deseti hiši banka in vsaka ima denarja milijone in milijone. Odkod to drugod kot iz krvi in žuljev naroda. Ako vložiš v te odiralnice svoj prihranek, ti dajejo bore tri do štiri odstotke letno, ako pa želiš posojila, plačaj 7 do 14 odstotkov obresti. Za tako ravnanje so bili njega dni zakoni proti oderuštvi, a dandanes ni proti takemu ciganstvu nobene kazni. Najhujše pa je seveda delstvo, da so te inštitucije tiščale k tlom domačo valuto in dvigale tujo na velikansko škodo države in njenega prebivalstva. Ni se torej čuditi razburjenosti bank, ker jim gre za odvetje najbolj lahkega, obenem pa najbolj lukrativnega posla, s katerim so zaslužile letno več milijard dinarjev. Velika večina teh inštitucij je vršila te posle popolnoma nebankarsko, na veliko škodo importne kakor tudi eksportne trgovine. Ta denarna konjunktura se pozna pri nas silno, kjer je bank toliko, da presega daleko potrebe naših krajev. Bank kričijo sedaj, da narodna banka, kat edino je poverjen sedaj ta mednarodni promet, ne bo v stanu izvršiti pravočasno vsega obrata tega mednarodnega trga. Narodna banka je res znana kot precej birokratična, vendar lahko postane kos svoji nalogi, ako pritegne k temu delu rutinirane ljudi,

Kakor poročajo časopisi, raste število prvržencev nove naredbe vedno bolj in nastajajo s tem tudi za pozicijo finančnega ministra boljši izgledi.

Prepoved luksusnega blaga je precej boljša kot je bila ona leta 1920, ki jo je izdal minister Ninčič, vendar pa je precej nepopolna in marsikaj bi se lahko še pogrešalo in ustavilo razmetavanje denarja za malo vredne lire z nečuveno visokim umetnim kurzom. Smokve so prepovedane, pomaranče, rozine, mandeljni in drugo južno sadje pa je dovoljeno, suho cvetje je prepovedano, sveže cvetje pa je dovoljeno. Za uvoz teh predmetov se razmeče letno mnogo milijonov lir na škodo našega narodnega gospodarstva, in vsakdo lahko smatra pri nas te predmete za luksus. Doma imamo obilico krasnega in dobrega sadja, umetna vrtinarstva, ki nam lahko nudijo sadja in svežega cvetja vseh vrst; zakaj se ni prepovedal uvoz tudi prej omenjenih predmetov, je neumevno. Da se je izdala naredba o prepovedi uvoza luksusnega blaga, trdijo nekateri, da ima stvar zopet svojo temno stran, da bo prišla prepoved v dobro samo onim, ki so že jeseni nakopčili velikanske množine luksusnega blaga na svojih skladiščih. Tu se misli predvsem na Beograd, katerega trgovska družba, zvana čaršija, je že od jeseni računala s tem, da bo dosegla prepoved uvoza in tako z vladno pomočjo lahko prodala blago po poljubnih cenah, ker bo vsled prepovedi konkurenca izključena.

Ker so naše meje nezadostno zavarovane, se bo za prepovedane predmete pač zopet razvilo verženje in se bo moralo za prepovedano blago plačevati zopet mnogo dražje cene kot navadno. No, kdor ne more brez luksusnih stvari živeti, naj jih plača, komur se denar ne smili. Mi se vrnemo le nazaj k manipulaciji z valutami, ker nas navdaja upanje, da bo, ako vzdrži finančni minister pri strogi izpeljavi te naredbe, gospodarstveni položaj z ozirom na vrednost ali izboljšanje domače valute prišel sukcesivno do preobrata v smeri proti izboljšanju, in da bo to edino izdatno sredstvo proti draginji.

Finančni minister sam vali vso krivdo radi padca denarja na banke. List »Vreme« piše, da mu je dal finančni minister dr. Kumanudi sledečo izjavo:

»Koraki, podzeti s pravilnikom o prometu z devizami in valutami, so bili sprejeti od vseh zainteresiranih krogov z veliko nejevoljo. Banke v Beogradu, Zagrebu in Ljubljani so izjavile, da pravilnik onemogočuje svobodno trgovino in so zapustile borze. Prvega dne, ko je bil pravilnik objavljen, je bila beograjska borza popolnoma prazna, vendar so se vršili vsi posli naslednjega dne popolnoma normalno in dinar se je v Beogradu začel popravljati. Zagrebške in ljubljanske banke še vedno stavkajo ter na ta način protestirajo proti pravilniku, ki

onemogoča špekulacije in jim jemlje fantastične zasluge. Ministrstvo za finance ima avtentične podatke o zlorabah trgovine z devizami in valutami, ki so največ škodovala naši valuti. Že štiri mesece se promet novčanice ni povešal, vendar pa ta glavni razlog za padanje našega dinarja ni imel nobenega vpliva. Špekulacije in brezvestno delovanje zagrebških in ljubljanskih bank so več škodovala našemu dinarju, kot vsi drugi vzroki. Pravilnik sedaj onemogoča špekulacije. Vrednost našega dinarja bo dobila, če ne svojo prejšnjo vrednost, vsaj faktično, ki je mnogo višja, nego je današnja borzna cena.« — (S temi besedami je finančni minister dr. Kumanudi zvalil vso krivdo za padanje valute na zagrebške in ljubljanske banke.)

***

Pobijanje draginje in prodajalci na drobno.

»Trgovski list« prinaša pod tem naslovom jako dobro kritično razpravo o tem argumentu, katero tudi mi tukaj delno reproduciramo, ker ima tudi za gostilničarski stan zelo pomembno in živahno vsebino.

Kdo draži moko? Ali morda pasivna Slovenija? Središče žitne trgovine je Vojvodina, ki ima oskrbovati tudi naše kraje. Ako v Vojvodini notirajo vsak dan druge cene, in ni nikogar, ki bi med tamošnjimi prekupčevalci, ki so po večini židovski Madžari, napravil red, potem moramo mi nositi posledice razmer na tamošnjem trgu. Kakšne pa so razmere tam, razvidimo iz dnevnih tržnih poročil iz Novega Sada, Sombora in Bečkerek.

Dalje vprašamo, kaj se je dosedaj napravilo, da se obrani našega trgovca, ki kupuje žito v Banatu, od nereelnih izdatkov, ki jih ima na železnici, da sploh dobi vagon, da sploh spravi blago k nam? Dajte nam, gospodje na vladi, odgovor? Zagrebška direkcija je imela pol zime zaprt blagovni promet vsled transportne anarhije, ki vlada na progah. Kaj se je ukrenilo za sanacijo teh razmer? Odgovorite!

Kot odgovor na to je treba samo navesti rek Radičevih puntarjev, ki pravi: »Čim gorje, tem bolje.« Torej čim slabše, tem bolje za njihovo razdiralno delo. Misliti si moramo, da je tudi med železničarskim osebjem nebroj radičevskih prihujencev, in tako železničarsko osebje dela v svoji nadutosti navadno pasivno resistenco, da je obrat tem zanikarnejši in da se čim lažje pridruža na Beograd. V Hrvatih in Madžarih tako slastno priljubljenega bakšiša in »šmira« pač ne morejo pozabiti, pravilo in red jim je deveta briga. In Bog zna, se bo li dobila kdaj taka železna metla, da bo ometla te saje na mednarodnem prometu?

Vprašamo dalje, kje pa so sedaj Žitni zavod, Samopomoč, Gospodarska zadruga in druge organizacije konzumen-

to, ki delajo brez dobička in katere je vlada obdržala za to, da regulirajo cene in konkurirajo proti trgovcem. Po kakih cenah prodajajo njih prodajalne? Zakaj ne gre konsument tja, ako ve, da ga bo privatni trgovec odrl? Kje je tu logika, da kupuje odjemalec kljub vsemu pri toliko osovraženem trgovcu?

Notorično je dejstvo, da se pri prostem izvozu vseh živil izravnavajo cene po svetovnotržnih cenah. Jasno je, da se pri prostem izvozu živil ne dajo vzdržati dvojne vrste cen in sicer cene za domači trg in druge za izvoz.

Dosedanje pobljanje draginje je bilo naperjeno proti detajlnemu trgovcu. Medtem, ko se je domačine poprej z maksimalnimi cenami gnjavilo in davilo in onemogočalo tudi poslovanje naših izvoznih tvrdk, se je s tem napravilo prostor inozemcem, da so poplavili naše kraje.

Kdaj smo slišali, da je bil na kakem živinskem sejmu kaznovan kak inozemec, ki je plačeval za kg žive vage toliko, kot je dotlej stalo meso? Kaj se je ukrenilo proti takemu sistematičnemu uničevanju domače trgovine, domačega konzumenta in izigravanju državnih interesov.

Kam nas je privedla v Sloveniji taka gospodarska politika? Da imajo vso veletrgovino pri nas v rokah tujci, da oni diktirajo cene, da odreja samovoljno vrednost naše valute!

Kakšne korake je podvzela naša vlada za stabilizacijo dinarja? — Ako želite, našteji bomo nekoliko komentarjev iz valutnega poslovanja gospoda inšpektorja Petroviča.

Državnih interesov se ne sme identificirati z Interesi podunavskega trgovaškega d. d., Izvozne banke, Franco-srbske, Anglo-srbske banke in Wienerbank-Vereina. Kdo plača račun njih valutnih operacij?

Končno, kdo je vzrok, da je kultura pšenice pri nas vedno manjša? Kdo dela nevarne poskuse z agrarno reformo po Vojvodini in Hrvatskem, vsled katerih je katastralni iznos padel na polovico? Iz kakih vzrokov se je izvzelo producente živil iz predpisov protidraginjske naredbe? Zakaj zanje ni določen predpisani dobiček? Kako naj se to gospodarsko utemelji in obrazloži? — Toda tu nobeden noče videti vzroka draginje.

Se en dober in poučen vzgled pripomnimo. Ko se je lani meseca julija prepovedalo uvoz soli, širokoustila se je monopolna uprava, kak bo oskrbovala držav s soljo. Mi bi jo lahko imeli po 8 K franco katerakoli postaja v Sloveniji, ako bi se dovolil uvoz. Toda država tega ne pusti in zato jo plačujemo po 12 K.

Radi bi vedeli, kako pride, da dobivajo dovoljenje za uvoz soli nekateri nar. poslanci, ki jo potem za drago odkupnino prodajajo naprej. Kdo plača račun tega nereda in nezmožnosti monopolne uprave? — Mar je tudi tega kriv pretiran trgovski dobiček!

Uvozna carina, ki je bila na jesen znatno povišana, je dosegla skoro $\frac{1}{4}$ vrednosti uvažanega blaga. Kdo nosi posledice povišanega oga drugi nego konzument? Pri tem niti ne omenjamo onih odstotkov, ki zadenejo konzumenta prav občutno radi povišane ležarine, ki se uvozniku brez lastne krivde naračuna, in povišane vagonске stojnine.

Prevelik zaslužek se očita našemu obrtništvu, pri tem pa se noče premisliti, kakšna socialno-politična bremena se valjanj v Sloveniji, ko znašajo prispevki samo za bolniško zavarovanje po cenitvah strokovnjakov nad 36 milijonov dinarjev, torej najmanj dvakrat toliko, kot vsi direktni davki z državnimi dokladami vred.

Mi smo podali dovolj konkretnih, pozitivnih predlogov za zajezitev nadaljne draginje pri padajoči tendenci dinarja. Nikdo ni hotel teh nasvetov slišati. Nasprotno, razni oddelki socialnega skrbstva smatrajo za svojo posebno nalogo in dolžnost, forsirati mezdna gibanja ene kategorije delavstva za drugo in s tem povečati vedno dražjo produkcijo in vedno večjo splošno draginjo.

★ ★ ★

Stanovske zadeve.

Dne 15. februarja t. l. so se napotili delegati ljubljanske gostilničarske zadruge pod vodstvom predsednika osrednje zveze gospoda Kavčiča h gospodu kraljevemu namestniku ministru Ivanu Hribarju, da ga opozorijo na pereče zadeve, ki mučno ovirajo naš redni obrat, nam močno škodujejo in so tudi v veliko nepriliko občinstva ter mu izročili tudi zadevno spomenico.

Prosili so, da naj bi bilo med zapiranjem gostiln in zapiranjem kavarn 2 uri razlike. Po sedanjem enournem času razlike je nemogoče v dobre pol ure goste dostojno postreči, ki pridejo šele ob en četrt ali pol dvanajstih v kavarne in tako nastane zopet velika težava, jih točno ob dvanajstih odpraviti in nastane s tem možnost, da je obrtnik vedno v nevarnosti, da bo radi prestopka policijske ure ovaden in kaznovan. Radi tega se je prosilo podaljšanje policijske ure za kavarne v Ljubljani do ene ure ponoči.

Prosilo se je, naj se da policijskim organom tajno navodilo, da se tolerira ob večjih posetih gostiln in kavarn polurni čas po policijski uri za obračune in izpraznitev lokalov brez nevarnosti kazni.

Strogost člena 1. min. naredbe z dne 13. novembra 1919 o omejitvi točenja žganih pijač naj se za kavarne in gostilne omili v toliko, da je v prepovedanem času v izkazani potrebi dovoljeno dati čašico žgane pijače (likerja, ruma, konjaka), ker se s točenjem na male štamperle ne goji žganjpitje sistematično, marveč le odgovarja resnični potrebi.

Tak način se tolerira v večjih zanesljivih obratih po vsej ostali kraljevini, osobito na Hrvatskem. Eventualno naj bi

se za tako dovolilo zahtevala primerna pavšalna taksa za občekoristne namene in dalo tako dovoljenje le večjim kavarnam, hotelom in gostilnam, ki imajo opraviti s tujskim prometom, ki poznajo publiko in ki dajo po svojem gospodarju popolno sigurnost, da se toči žganje le v najožjih mejah. Omenjalo se je, da je ob nedeljah, ko občinstvo pri veselicah uživa več hrane in se pri zabavah ali izletih prehladi, ravnotako za potnike, ki pridejo pozno v noči, zmeren požirek žgane pijače večkrat naravnost potreben, kar je vsakdo, še tako trezen, gotovo že sam izkusil. Priporočalo pa se je uvesti strožjo kontrolo po trgovinah in konzumih, ker ondi se prodaja vsak čas osobito nižjim slojem žganje v velikih merah, kar se v gostilniških in kavarniških obratih ne godi. V podkrepitev te trditve se je priložil tudi izvod »Gostilničarja«, ki pod nadpisom »Otvorjajo se žganjarne« zadevo precej osvetljuje.

V zadevi sklepa ljubljanskega občinskega sveta z dne 14. februarja 1922, da naj se naloži kavarnarjem in gostilničarjem pobiranje naklade po K 1 in K 2 po deveti in deseti uri zvečer od vsakega gosta pa se je prosilo, da se ta namera ne sankcionira, ker je naravnost neizvedljiva. Če se gost upre tej dajatvi, ga gostilničar ne more v to prisiliti, sam pa tudi ni dolžan to plačevati. Pri tej že itak neznosni draginji se ubožnejšim slojem na tak način vsak požirek bodisi kave ali vina, kakor tudi jedil in drugih poživil kar za dve kron dnevno zviša, kar znaša osobito za tiste, ki morajo jemati hrano v gostilnah, in teh je največ med nastavljenici in uradniki, na stotake na leto. Pri današnjih razmerah, ko mora uslužbenec štediti in štediti, da se prehrani, ne more to izzvati drugega kot še večje ogorčenje na sistem, ogorčenje, kojega pravi patriotje itak že komaj potlačujejo med občinstvom. Ne smemo imeti pred očmi le tistih, ki si lahko privoščijo liter vina na dan, marveč tiste, ki imajo le za četrt vina in za košček kruha denarja, in če ga okolnosti primorajo, priti šele po deveti uri na požirek te malenkosti, pa naj bo kaznovan za eno ali za dve kroni za to. Revni študent, ki se stisne v kotiček kavarne, da použije svojo kavico, ki je veljala doslej K 6, bo plačeval, če obvelja nepremišljena namera občinskih mož K 8 zato, če se bo v kavarni malo ogrel in čital novine. Tako poslabšanje življenjskih razmer v Ljubljani se ne sme dovoliti, ker je drugih sredstev dovolj, ki lahko nadomestijo to postavko in so lahko izvedljiva, ter se naložijo sorazmerno, tako, da jih plača bogatejši, ne pa samo revnejši. To bi bila zvišana doklada na užitnino vina, posebno žganja, vpeljava visoke licence za podaljšano policijsko uro, kakor jo ima uvedeno Zagreb, Praga i. dr., koder je res življenje in veselost po barih in kabareti, ali v Banatu, kjer noč in dan godbe svirajo, a v naši mirni prestolici je trditvev o velikem pijančeva-

nju le tabula in obrekovanje, ko vendar niti malo proti drugim stolnim mestom nobene prisposodbe. Pijančevanje se je zaneslo le v gotove maloštevilne kroge, kateri res pretiravajo in spravljajo v slab glas vse mesto. So to večinoma mladi ljudje, a tudi delavski sloji, ki so danes finančno na boljšem kot vsak uradnik.

Tudi s stališča tujškega prometa se je podalo proti tej nameri protest, kajti že prenočišča je magistrat podražil za 30% in sedaj se naj še ta neznemselnost uvede, da bo kasno dospeli tujec moral plačati še nekakšno vstopnino v gostilno in če gre še na črno kavo ali čajico čaja, tudi vstopnino v kavarno. Danes se že vobče govori po vsej Jugoslaviji, da je Ljubljana najbolj dolgočasno in najbolj mrtvo mesto v državi, katerega se vsak tujec ogiblje. Taka morala, kakor se v Ljubljani zahteva, bi bila mogoča le, ako se uvede v vseh drugih mestih Jugoslavije. Gotovo je torej, da bo Ljubljana začela nazadovati, saj se je samo od leta 1919. opustilo že 11 nekdanjih cvetočih gostilniških obratov in dve kavarni. Nasledki teh nepopularnih davkov se bodo že ne tako, pa sedaj pokazali. Pivci in igralci kart se bodo umaknili v privatne lokale, vzeli karte in pijačo s seboj, osmešili mestno občino, ne bodo vezani na nobeno policijsko uro in začelo se bo zakotno pijančevanje in brez dvoma tudi nemorala, katera se že sedaj širi. Prosilo se je temu namenu poslabšanja socialnih razmer ne ugoditi.

Ker so bili delegati obenem tudi zastopniki osrednje zveze gostilničarskih izadrag v Sloveniji in so že večkrat intervenirali za vzdržnejšo ureditev policijske ure po deželi in ker prihajajo iz vseh krajev bridke pritožbe, da se devete ure kot je sedaj ponekod ukazana kot zatvoritvena ura gostilniških lokalov, na noben način ne more izpolnjevati, ko ni mogoče odpraviti gostov v tej zgodnji uri iz lokalov in jih siliti iti v svoje postelje, se je prosilo tudi zadevno dati podrejenim oblastvom po deželi navodila, da se uvede povsod enaka policijska ura za gostilne in kavarne kakor je v Ljubljani, da se ne bo tožilo, da smo brezpravni člani lastne narodne države.

★ ★ ★

Vinski trg.

Draginjo mesa pripisujemo največ vzroku prevelikega izvažanja, dasi živine in mesa vključ temu ne primanjkuje v Jugoslaviji ter celo pomankanje krme ni vplivalo na znižanje cen živini, kakor je bilo to v poprejšnjih dobah vedno opazovati. Jasno je torej, da igra tudi tu glavno vlogo valitna konjunktura.

Da pa je vino prišlo na tako visoke cene, med tem ko nimamo niti najmanjšega izvoza pri tem blagu, je pa vseeno upadla. Žal, moramo potožiti, da so osobito gostilničarji, ki dobavljajo vina direktno od vinogradnikov, lansko leto v mnogih znanih slučajih hitravnost preku-

povali. Da je marsikateri gostilničar, ki je zvedel za dobro kapljico, za katero je pred njim že drugi imel dogovorjeno ceno po 22 K, popudil prostovoljno po 2 do 3 K več in ga prvemu kupcu prevzel.

Takih pritožb smo lansko leto prejeli prav mnogo in nam je večkrat sililo pero v roke, tako prehitavanje primerno ožigosati. Pričakovati pa je na vsak način, ako bodo letošnje spomlad trta dobro kazala, da bodo cene nekoliko odjenjale, ker kakor kaže, se bo v tem pogledu pojavila tudi konkurenca.

Na ljubljanskem trgu so se namreč že pojavili Dalmatinci, ki nudijo ne preslab dalmatinski pridelek po 22 K loko Ljubljana na debelo, v nadrobni razprodaji pa po 28 K. Treba bo našim gostilničarjem reči Kristusov rek: »Pojdi in stori tudi ti tako!« ker so dandanašnje cene za ljudsko maso vendarle prehodendne in se opaža veliko nazadovanje konzuma.

Iz Banata so zadnje dni dospela sledeča poročila:

Povpraševanje živahno. — **Belo vino** l. 1921. ima sledeče cene: 9% K 1350, 9.5% K 1400, 10% K 1500, 10.5% kron 1600, 11% K 1750, 11.5% K 1850; leta 1920. 9% K 1350. Rudeča vina stanejo po vsebini alkohola, po kakovosti in barvi po hektoliter K 1800 do 2200. Tendence rastoča.

Spanija je gotovo edino tržišče, na katerem so cene v zadnjem času silneje poskočile. Francoski kupci so dali večja naročila, vendar se drže producenti rezervirano. Cene v pesetih so sledeče: belo vino Panades (prina 12 stopinj, 50, 14 stopinj 56 pesetov, belo Campo 16½ stopinj 53, rudeče Priorato 16½ stopinj 62 pesetov po hektoliter brez soda.

★ ★ ★

Ljubljanski veliki semenj.

Iz sejskega reda II. ljubljanskega velikega semnja. II. ljubljanski veliki semenj, ki traja od 2. do 11. septembra 1922, se vrši v ta namen postavljenih zgradbah pod Tivolijem. Semnja se more udeležiti kot razstavljalca vsak industrijec, obrtnik in trgovec - grosist tu- in inozemstva. Od inozemskih tvrdk imajo prednost one, ki izlože blago, katero se v tuzemstvu ne proizvaja. Inozemskim trgovcem-grosistom je udeležba dovoljena le po stalnih tuzemskih zastopnikih. Sejski urad si pridržuje v vsakem primeru pravico, prijave k udeležbi odkloniti brez navedbe vzroka. Razdelitev skupin bo sledeča: 1. Strojna industrija. 2. Izdelki iz železa in jekla. 3. Ostali kovinski izdelki. 4. Poljedelski stroji. 5. Avtomobili, dvokolesa. 6. Elektrotehnika in razsvetljava. 7. Kozmetika, farmacevtski in kirurški izdelki. 8. Papirna industrija, grafika, kartonaža in pisarniške potrebščine. 9. Pohištvo in stanovanjska oprema. 10. Ostala lesna industrija. 11. Usnje in konfekcija usnja. 12. Tekstilna industrija, tekstilna konfekcija, perilo. 13. Klobuki, slamniki, vezenine. 14. Londena roba, majolika, fayence. 15. Galanterija, bijuterija, draguljarstvo, fi-

na mehanika. 16. Kemična industrija. 17. Industrija živil. 18. Poljedelstvo. 19. Stavbarstvo. Prijavnice je doposlati do dne 15. aprila t. l. na naslov urada »Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani, ali pa na naslov njega zastopnikov. Po določenem roku došle prijavnice se bodo vpoštevale samo še po možnosti razpoložljivega prostora. I. prostor po D 150 za kvadratni meter. Prostor se nahaja v pavilionskih zgradbah in se dodeljuje v najmanjši izmeri 8 kvadratnih metrov. Stranke, ki bi zahtevale manj kot 8 kvadratnih metrov prostora, morejo prostovoljno skupaj z drugimi najeti eno tako celico ali jih pa združi sejski urad, vendar se takim posameznim strankam manj kot 4 kvadratne metre tega prostora ne oddaja. II. prostor ob zunanjih stenah paviljonov, pokrit, po D 125 za kvadratni meter. III. prostor na prostem, nepokrit, po D 50 za kvadratni meter. IV. prostor za zgradbo privatnih paviljonov po D 50 za kvadratni meter. Kdor namerava zgraditi lasten paviljon, mora vposlati sejskemu uradu do dne 15. aprila t. l. natančen načrt, iz katerega mora biti predvsem razvidna fasada paviljona. Z zgradbo sme stranka pričeti šele, ko se ji vrne od sejskega urada potrjen načrt. Vsak lastnik privatnega paviljona mora skleniti s sejskim uradom glede obstoja paviljona posebno pismeno pogodbo. Strankam odkazani prostori se bodo oddajali v najem popolnoma prazni in si mora stranka potrebno opremo preskrbeti sama ali jo pa na v prijavnici izraženo željo preskrbi na njene stroške sejski urad. V splošnem pa je radi priredbe prostorov vezan vsakdo na navodila, ki jih bodo dajali pooblaščenici sejskega urada. Posameznim strankam odkazane prostore oskrbi sejski urad s tekočimi številkami in tvrdkino nadpisno tablo. Oboje se zaračuni razstavljalcu po lastni ceni. Kdor želi v svoj oddelek napeljavo vodovoda ali elektrike za razsvetljavo ali pogon, mu izvrši to delo sejski urad na njegove stroške. Zadevne želje je navesti v prijavnici. Nikdo nima pravice električno napeljavo montirati sam, ampak izvrše to delo od sejskega urada pooblaščenici in odgovorni organi. Razstavljeni predmeti, ki bi bili še nezashčiteni izumi razstavljalca, so zaščiteni po tozadevnih predpisih. Od časa do časa in po potrebi bo izdajal sejski urad svoje posebno glasilo. Razen tega pa se bodo publicirala vsa nadaljnja navodila v »Trgovskem Listu« in pa v dnevnem časopisu. Vse semenj zadevajoče dopise je naslavljati na naslov: »Urad Ljubljanskega velikega semnja« v Ljubljani. Telefon int. št. 140. Brzjavke: »Veselemenj Ljubljana«. Za razstavljalce in obiskovalce se bodo zaprosile iste ugodnosti, kot so jih bili deležni na preteklem semnju, in to: znižanje vožnje po železnici v notranjosti države, znižanje tovarnega tarifa za razstavno blago ter carine prost uvoz in izvoz iz inozemstva došlega razstavnega blaga, če je naslovljeno na naslov urada »Ljubljanskega ve-

likega semnja«. Stanovanjski oddelek sejmskega urada posreduje preskrbo prenočišč došlim posetnikom, če so jih naročili najkasneje do 25. avgusta t. l. Pozneje došla naročila se upoštevajo samo po možnosti. Pri naročilih je natanko navesti, za katere dneve se stanovanje želi, ter je istočasno nakazati za posredovalno znesek D 5. Stanovanjski oddelek bo za časa semnja posloval permanentno na glavnem kolodvoru v Ljubljani. — O sejmskem zabavališču ni še posebnih sklepov. Čuje se, da bo določen poseben prostor izven sejmišča in se bo oddajal prijalcem zabav in gostilniških paviljonov. Ljubljansko gostilničarstvo pa se je izreklo sploh proti temu, da bi bilo dovoljeno po zaključku dnevnega sejma še nadaljnje popivanje na tistih prostorih, marveč želi, da se občinstvo razide po mestu, kjer se bo istotako skrbelo za zabavo in dobro postrežbo z domačo kapljico, ne z banatarjem, kakor se ga je na sejmu »žajfalo« za ljutomercana!

★ ★ ★

Razno.

Danes bo na shodih tulil proti draginji, jutri bo v občinski korporaciji dvigal draginjo! To so tisti ljudje, ki imajo mnogo domišljije, pa nobenihkušenj, ki ali nič nimajo, da ne morejo ničesar izgubiti, ali pa se jih drži glavno načelo komunizma: pustite mi moje in dajte še svoje, da pridemo končno do prave idealnosti, mnogo jemati, pa malo dajati. Ljudje, ki sovražijo vsakega, ki ni po tem njihovem programu, in ki prekipevajo hrepenenja biti popularni v svojih strankah, se ženejo za tem, uvesti vsake sorte novih reform, so li potrebne ali ne, in če se prebivalstvo s tem pogrezne v še tako globoko finančno močvirje, takim je to — »brenta«, saj oni nimajo ničesar izgubiti. Za enkrat se bo skušilo uvesti za ljubljansko prebivalstvo tale priboljšek:

Davek na gostilniške in kavarniške goste.

Na gostilniške in kavarniške goste se uvede občinska davščina, ki se bo pobirala v gostilnah ob 22. uri, v kavarnah ob 23. uri in znaša za goste v gostilnah po 2 K, v kavarnah po 1 K. V kontrolo se uvedeljo posebni bloki, po katere morajo gostilničarji sami. Eventualna goljufija se naznani državnemu pravdnistvu, globa pa je določena na 5 do 50.000 kron.

Davek na igre.

Na vse igre za denar, kakor karte, domino, biljard, balinanje itd. se določi na posamezno osebo občinski davek po 8 K; prost je samo šah. Davek se pobira na enak način, kakor davek na gostilniške in kavarniške goste.

Mestna trošarina na alkohol.

Užitnina na vino v sodčkih se poviša od 200 na 400 K za hl, za vino v steklenicah od 5 na 10 K, za šampanjec od 20 na 80 kron.

★ ○ ★

Gumi za cepljenje trt

prvovrstni kg za K 650.—, 5 kg à K 600.—

se dobi pri

Stane Kastelic, Novomesto

Kastelčeva ulica št. 112.

Dobro vpeljana

gostilna v Ptujju

z lepim velikim gostilniškim vrtom, kegljiščem, ledenico itd.

se odda na račun.

Stanovanje, mali hlev in vrt pri hiši. Reflektira se le na gostilničarja ali gostilničarko z lastno gostilniško opravo in ki zna nuditi tudi dobro kuhinjo, katero bo vočil za lastni račun. Natančno opisane ponudbe z navedbo družinskih razmer, dosedanega službovanja itd. je vpslati na upravništvo „Gostilničarja“ pod šifro „Ugodna prilika“.

VINARIA

DELNIŠKA DRUŽBA VINOGRADNIKOV
V PTUJU

PRODAJA NA DEBELO IN
PRIPOROČA SVOJA IZBORNA

HALOŽKA
IN LJUTOMERSKA
VINA

V dobro vpeljano kavarniško podjetje v Ljubljani

se sprejme **KOMPANJON**

s strokovno znanostjo in primernim kapitalom.
Približnejše podatke pri zadrugi, Gosposvetska 16.

Gostilničarji, pozor!

Prodám 2 lepi svetiljki „Heliphor“ za petrolejski plin. Vsak, še tako slab petrolej porabljev, ker gori $\frac{3}{4}$ zraka in $\frac{1}{4}$ petroleja. Vsaka svetiljka sveti najmanj za 1000 sveč, za veselice in velike prostore krasna bela luč. Cena za obe svetiljki Din. 600.—. Zraven je velika pumpa, s katero se v svetiljke zrak napumpa.

I. Turin,
Studenci pri Mariboru,
Sokolska ulica 43.

Delniška pivovarna Laško

priporoča svoje

**marčno
pivo**

**dvojno marčno
pivo**

**temno porter
pivo**

Kompletna

acetilenska naprava

za 9 luči, v prav dobrem stanju se po nizki ceni proda. — Več pove Franc Jakše v Novem mestu 35.

GARJE srab, kraste, lišaje odstranjuje pri človeku in živalih **Nafolmazilo**, ki je brez duha in ne maže perila — 1 lonček za eno osebo po pošti 15 kron pri **TRNKOCZY, lekarna, Ljubljana Slovenija.**

Koncertna kavarna „**BALKAN**“

PTUJ, Vseh svetnikov ulica 20.

Vsak večer

KONCERT

prvorazredne damske kapele „Zvezda“.

Sestanek vseh tujcev.

Rendez-vous au Café „Balkan“.

Najboljša zabava v Ptuj
pri dobri kapljici vina.

Za obilen obisk se priporoča

Janko Vučak,
kavarnar.

: VINO :

stara in nova v vsaki količini,
jako dobre kakovosti in zmernih
cen prodaja

Ladislav Pollak, Jaska, Hrvatska.

Poceni in velika zaloga

NOVIH DVOKOLES

različne pnevmatike tudi za otroške vozičke, šivalni stroji in vsakovrstni deli **PRI BATJELU**, Ljubljana, Stari trg 28. Sprejemajo se dvokolesa, otroški vozički, šivalni stroji itd. v popravilo. — Mehanična delavnica.

„**TRIBUNA**“ tovarna dvokoles in **LJUBLJANA**
otroških vozičkov, **LJUBLJANA**
Karlovska cesta 4, Zvonarska ulica 1.

Jernej Stelè,

:: **LJUBLJANA, Sp. Siška** ::
priporoča svojo zalogo najboljših

domačih vin

po zmernih cenah.

**I. kranjska tovarna mineralnih
vodá, sodavice i. t. d.**

Ljubljana, Slomškova ulica števil. 27

priporoča:

sodavico, pokalico, naravni malinov in citronov sok, nadalje izborne sadne pijače v pat. steklenicah: **jagodovec, nektar, kristalno citronado, jabolčni biser.**

Gostilničarji, podpirajte lastno podjetje!

Raznovrstno rudninsko vodo

priporoča

A. ŠARABON v Ljubljani.

Glavna zaloga rudninske vode in špecerijska veletrgovina.

Ceniki na razpolago!

Ceniki na razpolago!

Vinometre „Bernatot“. — Asbestov bombaž in prašek. — Eponit. — Francosko želatino. Lipovo oglje. — Marmornat prašek. — Modro galico. — Natrijev bisulfit. — Ribji mehur. Spansko zemljo. — Tanin. — Zveplo na asbestu. — Zveplo v prahu. — Limonovo kislino. — Vinsko kislino. — Soda bikarbono. — Strupa proste barve itd.

ima v zalogi po najnižji ceni

Drogerija Anton Kanc

Ljubljana, Zidovska ulica 1.

Z vsi v špecerijsko in delikatesno stroko spadajočimi potrebščinami, kakor tudi z vseh vrst namiznimi in buteljskimi vini postreže gostilničarjem najceneje in najsolidneje trdka

T. MENCINGER, Ljubljana, vogal Sv. Petra ceste in Resljeve ceste.

Velepražarna za kavo z električnim obratom.

Zaloga mineralnih vod.

Zaloga stekla, porcelana in svetilk
Fr. Kollmann
 v Ljubljani
 dovolj gostilničarjem in kavarnarjem pri večji naročbi izdatno znižane cene.

A. Bajec
 cvetlični salon
 Pod Trančo 2
 vrtnarija
 Tržaška cesta 34
 v Ljubljani.

Mazilo zoper „Srbečico“ garje, lišaje za ljudi in živino, stane en lonček 12 K, po pošti 15 K. Mazilo je belo, ne smrdi, ne maže perila. — Dobi se v lekarni
Trnkoczy, Ljubljana.

Vinska trgovina in restavracija
Peter Stepic
 Spodnja Siška šte. 256
 priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, goriških, istrskih in štajerskih vinskih gorc.
 Telefon št. 262.

Slivovko
tropinovec
 rum
coctac-medicinal
razne fine likerje
 :: ter vsakovrstno kolonijalno blago priporoča tvrdka ::
Gregorc & Verlič
 Ljubljana, Cesta na Gorenjsko žel. 7.

SODE
 vseh velikosti, za vino, žganje, olje, med in mast, a osobito izdelujem sode za transportiranje vina, kakor tudi za hrambo, vse solidna in trpežna izdelava. Nadalje sprejemam vsa v to stroko spadajoča popravila **po najnižjih cenah.** Zaloga sodov ter sodarskega lesa. Cene zmerne. Točna postrežba. Solidno delo.
Franjo Repič
 sodarski mojster v Ljubljani, Trnevo, Kolezijska ulica št. 18

Jakob Zalaznik
 pekarija, slaščičarna in kavarna
Starl trg 21
 se priporoča sl. občinstvu posebno z dežele
na zajutrak.

Posredovalnica za službe gostilničarske zadruga v Ljubljani Marije Terezije cesta šte. 16
posreduje brezplačno za vse službo iščoče
 : v gostilničarskem obrtu :
 Gospodarji iz Ljubljane plačajo 60 v, z dežele 1 K.
Tovariši gostilničarji! Poslužujte se te ugodne prilike!

Vinska trgovina **Ant. Müllerja v Domžalah**
 priporoča p. n. gostilničarjem svojo veliko zalogo zajamčeno naravnih vin iz dolenskih, hrvaških in štajerskih vinskih gorc ter zagotavlja točno in solidno postrežbo po primernih cenah.
 Vino se dostavlja na dom ali pošilja po železnici.

ZALOGO VINA
 izvrstnega, dolenskega, hrvaškega in banaškega priporoča tovarišem gostilničarjem
FRANC KURALT
 gostilničar v Kranju.

Največja slovenska hranilnica
Mestna hranilnica ljubljanska
 Ljubljana, Prešernova ulica št. 3.
 je imela koncem leta 1918 vlog . . . K 80.000.000 — rezervnega zaklada . . . „ 2.500.000 —
 Sprejema vloge vsak delavnik
 Za varčevanje ima vpeljane lične **domače hranilnike.**
Hranilnica je pupilarno varna.
 Dovoljuje posojila na zemljišča in poslopja proti nizkemu obrestovanju in obligatornemu odplačevanju dolga.
 V podpiranje trgovcev in obrtnikov ima ustanovljeno **Kreditno društvo.**

PRISTNI BRINJEVEC
 se dobi po primerni ceni pri **FRANC ŠVIGELJU** na BREGU p. Borovnica

ZAMAŠKE
 vseh vrst
 o d d a j a
 Ljubljanska industrija probkovih zamaškov
JELAČIN & KOMP.
 LJUBLJANA.

AUGUST AGNOLA
 LJUBLJANA
 Dunajska cesta 13.
 ZALOGA RAZNOVRSTNEGA NAMIZJA ZA GOSTILNE, HOTELE IN KAVARNE

Pivovarna „UNION“ v Ljubljani
 (Spodnja Siška)
 priporoča svoje izborne izdelke, kakor:
marčno, dvojno marčno in izvožno pivo v sodčkih in steklenicah.
 Dobé so tudi tropine in sladne olme, ki so kot živalska krma zelo priporočljive.

A. & E. Skabernè

Mestni trg 10. **LJUBLJANA** Mestni trg 10.

Manufakturna veletrgovina.

Posebni oddelek za pletenine, trikotaže in perilo.

Opreme za hotele, gostilne, prenočišča, vile, kopališča, in sicer vse posteljno perilo kakor rjuhe brez šiva, gradl za žimnice in blazine, nanking za pernice, flanelaste in volnene odeje, dalje šivane odeje iz klota, kretona, volne in svile. — Različni beli in barvasti namizni prtji, brisače itd. — Velika izbira preprog in zastorov na kose in metre. — Vsakovrstno platneno in volneno tapetniško blago za prevleke divanov, stolov, kočij in omnibusov. — Platno za rolete in verande itd.

Črno in modno sukno v najnovejših vzorcih za salonske, promenadne in športne obleke, površnike, pelerine in zimske suknje. — Različno sukno, volneno in svileni blago za damske obleke v zelo bogati izbiri, dalje perilno blago za bluže, predpasnike in domače obleke. — Vsakovrstni šifoni, batisti in cefirji za spodnje perilo, in sicer od najcenejše do najfinejše vrste. — Razna podloga za damske in moške obleke itd. itd. — Velika izbira svilenih in volnenih šalov in robcev.

Perilo za dame in gospode, izdelano iz najfinejšega šifona, batista in cefirja. Otroško perilo za dečke, deklice in dojenčke. Predpasniki iz kretona in klota, bluže iz svile in etamina. Največja izbira florastih volnenih in svilenih nogavic, dokolenic in gamaš. Patentne nogavice vseh velikosti, vsakovrstne triko in glave rokavice za dame in gospode, ovratniki in kravate. Razne majice, sviterji, športno perilo, kopalne obleke itd.

Solidna in točna postrežba.